

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

67 ÅRGANG

20. OKTOBER 1955

A V I N N H O L D E T :	NR.
KRISTI KONGEDØMME - PÅ VEI HJEM - HVEM ER MENNESKESØNNEN? - DE BORTGAGNE, OG VI SOM ER IGJEN - LITURGI OG MUSIKK - BLIKK PÅ TIDEN - DAGLIG LIV I VÅRE KVINNEKLOSTRE III. - LITTERATURANMELDELSER - NOTISER - UTENLANDSNYTT.	38
	39

NESTE NUMMER KOMMER 3. NOVEMBER 1955

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 23. OKTOBER: 21. sønd. etter Pinse. Ep. Efes. 6, 10—17. Ev. Matt. 18, 23—35. Mandag: Erkeengelen Rafael. Tirsdag: Chrysantius og Daria, martyrer. Onsdag: Evarist, pave, mart. Torsdag: Apostl. Simon og Judas vigiliefest. Fredag: Simon og Juda, apostler. Lørdag: Marias lørdagsmesse.
SØNDAG 30. OKTOBER (22. s. etter Pinse): Kristi Kongefest. Ep. Kol. 1, 12—20. Ev. Joh. 18, 33—39. Mandag: Vigilien til Allehelgensfest. Tirsdag: Allehelgensfest. Onsdag: Allesjeldersdag. Torsdag: I oktaven til Allehelgensfest. Fredag: Karl, bisk., bekj. Lørdag: I oktaven til Allehelgensfest.
SØNDAG 6. NOVEMBER: Feiring av Allehelgensfest. Ep. Åp. 7, 2—12. Ev. Matt. 5, 1—12.

KRISTI KONGEDØMME

Kongenavnet har alltid hatt et sakralt innhold og et preg av opphøyet verdighet og makt. Det har i sin beste utgave stått for trygghet og kontinuitet og at orden og rett rådde i riket, hvilende på en rettmessig og tjenende styrelse. Inntil usurpatorene kom og tilsnek seg både navnet og makten, eller at den rettmessige på tronen selv sviktet sitt ansvar eller misbrukte makten, slik at selve idéen om en konge løste seg fra kallet om å være det i Den høyestes navn: som en verdighet forlenet av Gud. Som *realitet* har dette bevisst at kongeverdigheten i seg selv er en opprørende anmasselse dersom den ikke er av Guds nåde. Men som *idé* står kongenavnet tilsvarende blankt og opphøyet når det i tjenerens skikkelse knyttes til himmelens og jordens guddommelige Suveræn.

I vårt århundre, i og utenom vår egen verdensdel, kom utryggheten og ustabiliteten i hittil ukjent grad og omfang til å prege menneskenes sinn. Verdenskrigen hadde fått det gamle, apatisk tegnede fredsbilde til å revne i filler. Mellomkrigsårenes vakkende epoke øket utryggheten. Et nystiftet folkeforbund viste riktignok for en tid evne til å løse en rekke mellomfolkelige tvister, men noe vern for freden kunne det ikke bli — dertil var det for meget et menneskeverk. Nye og veldige krefter var alt i bevegelse i kampen om nye hegemonier. Demagoger sto opp og lærte at Staten hadde det hele og fulle krav på individets kropp og sjel — Staten var den nye avgud.

Da er det at Pave Pius XI, som avslutning på Det hellige år 1925, for verdens øyne proklamerer samlingen om kongedømmet på det guddommelig plan: Jesus Kristus — den ene rettmessige universale fyrste — stilles frem i kongelig skikkelse og reisning, med krone og scepter. Hans lov og hans orden er den eneste redning for individ, samfunn og menneskeheten i én verden! På Pilati spørsmål hadde Kristus stadfestet at han var konge, men ikke av denne verden. Som konge i Faderens rike — i verden, men ikke av verden — stadfestet han nå på ny gjennom sin Kirke dette frimodige svar til vår spørrende verden: «Du sier det — jeg er konge!»

Våre øyne stirrer på dette bildet av Kristus, Kongen, i tro og håp på Skriftens ord: «Din trone, Gud, står i evighet; rettvisnets spir er ditt rikes spir.»
I.H.K.

FYRINGSOLJE

brukes av

- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke.
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet.
- St. Pauls Kirke
- Moderhuset
- Florida Sykehus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- S. Elisabeth Inst., Hammerfest
- St. Theresia kirke, Hønefoss.
- St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

UNGDOMSDAGEN
KRISTI KONGEFEST
SØNDAG 30. OKTOBER

«Den som er av Gud, hører Guds ord.» (Joh. 8, 47.)

Program:

- Kl. 8.30: Ungdomsmesse i St. Josephs kapell.
- » 11.00: Høymesse i St. Josephs kapell.
- » 18.00: Kompletorium i St. Dominikus kirke.
- » 20.00: Festmøte i Foreningslokalet, Akersv. 5. Tale for dagen av Henri Werring. Pianisten pater Thoralf Norheim, O.P., spiller.

Arr.: Oslo Katolske Ungdomslag.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 2. november: Medlemmene tar del i rosenkransandakten i St. Josephs Kapell kl. 19.

Deretter samvær i foreningslokalet. Pakkeauksjon. Styret.

GDUSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stillemesse	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Dyreveien, Rygge	23. okt.	12.30
	6. nov.	12.30
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45

TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:

TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegr. tlf. 21214	8.30	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30

DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:

TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegr. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
	19.00	
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonsor: Innen torsdag før utgangen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

På vei hjem

«Jeg sier dere for visst og sant, at den time kommer, ja, den har allerede slått, da de døde skal høre Guds Sønnens røst, og de som hører den, skal leve. For liksom Faderen har livet i seg selv, slik har han også gitt Sønnen å ha livet i seg selv — og han har bemyndiget ham til å holde dom, fordi han er Menneskesønn.

La dette ikke forbause dere: Den time kommer virkelig da alle de som er i gravene, skal høre hans røst — og så skal de gå fram: de som har gjort godt, for å oppstå til liv, men de som har gjort ondt, for å oppstå til dom.» — Evangelieteksten for Alle-sjeldersdag, 2. november. Johs. 5, 25—29.

Dette hellige evangelium er ett av de få steder hvor Guds Sønn taler om de døde. Han talte jo ikke til hedninger, men til jøder, som allerede under paktens, lovens og profetien hadde fått store forskudd på åpenbaringen i Kristus. De dodes skjebne var ett av de felter som var så godt opplyst fra Gud allerede i Den gamle pakt, at Guds Sønn ikke behøvde å tilføye særlig meget i den nye, men kunne la det bli ved den erkjennelse han allerede forefant i sitt folk.

Jødernes forståelse av de dodes skjebne var vokst gradvis fram. Det siste trinn i deres erkjennelse var at den døde — som var død i tro, men ennå var beheftet med synd og mangel — gjennomgikk en renselse hinsides, og at de etterlevende troende gjennom bønn og offer kunne hjelpe broren i renselsen — den renselse en apostel sammenligner med å gå «liksom gjennom en ild» — en ild, som lutrer en til en er fin og skjær: purgatoriet, skjærilden.

Det er på denne bakgrunn at Kristus taler i dagens tekst og sier at den frelse han er kommet for å bringe i stand, ikke bare omfatter de levende, men også de døde, som fra nå av er blant dem Guds Sønn taler til, og at hans ord også for dem er liv og ånd: De skal høre det og leve fordi selve livgiveren taler livsordet til dem. Ved å leve vårt liv og dø vår død har Menneskesønnen ikke bare vunnet retten til å «holde dom» over de levende, men til å «dømme levende og døde» — også de døde som han har delt kår med, og hvis dunkle verden han besøkte da han «før ned til de dodes rike».

Det er også på denne bakgrunn at vi forstår hans ord om dommen over de døde slik hen at i det *nu* vi dør, er vår evige skjebne avgjort. Og den kan bare ha tre muligheter: Frelst, dersom vi har elsket

Herren vår Gud av ganske hjerte, sjel og sinn og av all vår energi — fortapt, dersom vi har hatet vår Gud av fri vilje og med full bevissthet — og hint tredje, dersom vi vel har elsket Herren vår Gud, men med et delt hjerte, et halvt sinn og ikke av all vår energi. Fortapes kan vi da ikke, for vi har hatt tro til å bli frelst. Men vandre hellige like inn i saligheten kan vi heller ikke, for vi er gjeldbundne tjenere som må betale «inntil siste hvid». Og vi har slagg i hjertegullet som først må lutres ut. For oss står da renselsen åpen, den lutring som alt er begynt her nede gjennom bot og smerte under vår egen botferdige medvirken, men som nå fortsettes passivt uten vår egen medvirken, og dog i den samme lidelsens smelteflamme. Renselsen er altså et stykke himmel, fordi vi der er sikret mot å falle fra Gud på ny. Og vår evige salighet er sikker — noe den aldri kan være før døden, fordi vi inntil døden ustanselig har mulighet for å forlate Gud og frelsens vei. Men renselsen er dessuten et stykke helvete, hvis smerte hverken er så fryktelig som de fortaptes — som knuges av aldri å skulle se Gud — og heller ikke varer lengre enn den tid det tar å rense meg for hva jeg har i meg av Anti-gud. Det som foregår med oss i renselsen er bare at «han (Gud Helligånd) som begynte den gode gjerning i oss, fortsetter den til Jesu Kristi dager».

Vil så noen ha det klart hvorfra vi vet at en slik renselse finner sted, så er her ikke stedet for å undervise dem. De kan se det i en katekisme eller lære det i undervisningen sammen med det øvrige — der vil de se at vi vet det fra Guds åpenbaring til Israel og fra apostelordet, slik våre eldste fedre i Kirken har forstått det når vi leser deres talløse gravskrifter i katakombene. Og forresten trenger en ærlig kristen ikke å gå lenger enn til sin sunne kristelige forstand for å si til seg selv: Jeg tør tro at jeg ikke skal fortapes, for jeg har sakramentets ord for forlatelsen av mine synder ved min Frelsers korsdød — men jeg vet også at om jeg døde nå i denne stund, ville jeg nødig stedes åsyn til åsyn med den Allhellige, for det er skjedd noe med meg på veien hjem: det er meget jeg må renses for før jeg kan svare til ordet om at «Uten hellighet kan ingen se Gud». Bare dårskap, som gjør seg et altfor menneskelig begrep om Gud; og bare dumdrighet, som regner synd for småting, kunne fable om at vi som vi står og går, skulle være modne til salighet. Gud skje takk da at han sørger for at vi blir det når vi ikke selv har sørget for å bli det! Skjærilden er ikke en ny plage på frelsens vanskelige vei, men Guds fortsatte kjærlighet som elsker oss utover døden og ikke stanser før han helt har vunnet skikkelse i oss.

Så vet vi da hva vi skal tenke om våre døde: De er på veien hjem — hvor kort eller langt, kan ikke noe menneske si. Om den som har lidt meget her, tør vi vel tro at liten smerte står igjen. Mens vi gjetter at den som vi har vært i angst for, har meget å bøte før rettferdighet er skjedd fyldest. Men om tiden for denne bot vet vi ingenting, og smerte kan jo både pine i tidens lengde og i det jagende nu.

Vi ville så gjerne vite noe om arten av den lutrende smerte som våre kjære går igjennom og

Hvem er menneskesønnen?

Av Edvard Dahm Vogt

Holdt over Vatikanets radio, 28. september 1955.

Denne foredragsserien har som emne de kristne grunnbegrep. Det vil da kanskje forekomme enkelte underlig når vi i dag akter å tale om Jesus selv. Han er jo en person og ikke et begrep. Det er imidlertid Bibelen selv som kaller ham «ORDET», og vi ser av evangeliene hvilken vekt Jesus la på det å bli forstått riktig. «Og dere, hvem sier dere at jeg er?» var hans spørsmål til apostlene slik det er hans spørsmål til deg og meg. En annen grunn til at vi så å si må «definere» Jesus er at om vi nøyer oss med utviskede eller falske ideer om ham, vil vi aldri kunne forstå de andre kristne «ord», som alle henter sin mening fra ham. Disse begrep, som f. eks. «Nåden», «Frelsen» og «Kirken» har også alle det felles med det evige «Ordet» at de ikke er teoretiske konstruksjoner, men håndfaste realiteter.

For oversiktens skyld kunne vi dele læren om Kristus i fem deler: Hans liv i Guds herlighet fra all evighet, hans inkarnasjon eller menneskevordelse, hans liv på jorden, hans korsoffer og til slutt hans liv etter oppstandelsen, og himmelfarten. Dette siste vil da også innefatte Hans fremtidige rolle som dommer på den ytterste dag og som vår evige konge i den nye himmel og den nye jord som vil følge dommen.

Inkarnasjonen og Korsofferet er jo strengt talt ikke avsnitt i Jesu liv, men i selve verdenshistorien.

som venter oss selv. Men åpenbaringen gir oss her et *at*, intet *hvordan*. Nødvendig for oss å vite, er det jo ikke heller, all den stund vi ikke er religiøst, ja, ikke en gang åndelig skilt fra våre avdøde, men bare legemlig. Mens deres legemer da filtreres gjennom jorden til de er rene atomer for Gud, renses deres kjære sjeler ad veier vi ikke kjenner til de er hellige for Gud, slik at en dag *atomer* og *sjel* kan gjenforenes og gjenoppbygges i Guds lignelse og bilde i «kjødets oppstandelse» til «det evige liv». Vi som tror på personlighetens overlevelse etter døden — at legemers oppløsning ikke kan oppløse eller forandre intellekt, vilje og følelse, vi tør også tro at våre døde, som er «døde i Gud» (som Skriften sier), følger oss med klarere øyne og mer langt-skuede blikk enn da vi vandret sammen, og at de gjør det «i Gud», dvs. i bønn om at vi må stile mot det samme mål som de nu er så nær ved å nå. Av åpenbaringen til Israel vet vi at som vi gjerne tjente og hjalp og gledet dem her nede, slik kan vi bli ved å være til gagn for dem — men atter «i G u d». Dvs., det gagnar ikke en sjel i renselsesstedet å få lovtaler (navnlig ikke når de er så falske som mange liktaler), monumenter, blomster på graven, sukk, tårer og evig minne. Det som gagnar en sjel, som «er gått forut for oss med tegn på tro og slummer i fredens søvn» (som det står i Messeboken), er det samme som vi «i G u d» kunne glede dem med mens de levde: forbønn, kjærlighetsgjerning og messeofferet.

Peter Schindler.

De sammenfatter i seg de perioder som kommer før og etter dem og de er derved grunnpillarene i vår forståelse av Jesu natur og av hans betydning for oss. Vi vil derfor i det følgende konsentrere oppmerksomheten om disse to punkter.

Jesus som Gud

Læren om Inkarnasjonen innebærer at den Jesus som ifølge historiens sikre vitnesbyrd levet som et virkelig menneske i Jødeland for 1900 år siden og som døde på et kors og som gjenoppstod fra det døde, var Gud selv. Har vi ikke reflektert over hva Gud er, vil kanskje ikke dette gjøre særlig inntrykk på oss. Men om vi blir klar over bare et par elementære sannheter om Gud: at han er alle tings skaper og opprettholder, at han er allmektig og evig, at det gode og skjønne vi ser er for intet å regne i sammenlikning med hans evige fullkommenhet, — så fremt vi gjør det minste forsøk på å fatte Guds uendelige godhet og allmakt — da vil vi uvegerlig måtte protestere: Det kan ikke være mulig, et menneske kan ikke være Gud.

Det var ikke for intet at Jesus advarte oss mot å bli forarget over hans krav. Vi må ikke la oss stanse opp i en blind reaksjon, men må la vår tanke gå videre mot sannheten. Vi vil da se at spørsmålet ikke er om et menneske kan gjøre seg til Gud, men om Gud kan forene en i sin egen orden fullkommen del av skapningen med sin egen uendelighet. Ingen kan si at dette er umulig for Gud. Intet kan hindre ham i å ta et menneskes natur, slik han skapte den i sitt bilde, og forene den med sin egen guddommelige natur. Og fordi mennesket har en åndelig og derfor potensielt ubegrenset natur, var det mulig å forene Jesu menneskenatur helt umiddelbart med Guds natur i en reell, *personlig* enhet, i den ene av de tre guddommelige personer.

De falske profeters Kristus

En ikke liten del av Kirkens historie er opptatt av fortellingen om hvordan budskapet om Jesus som Gud og menneske er blitt forsvart mot de tusener av vranglærere. De klassiske heresier, slik som gnostisismen, docetismen, arianismen, nestorianismen og monofysismen, fornektet åpenlyst enten Jesu Guddom eller hans menneskenatur. Jesus var enten bare tilsynelatende et menneske eller han var bare et menneske som hadde funnet en særig nåde hos Gud. Siden den gang har de farligste vranglærere vært forsiktigere og har konsentrert seg om tilsynelatende underordnede punkter. Realiteten i Jesu menneskenatur har for eksempel vært angrepet ved å benekte realiteten i det ene eller det andre av de sakramenter som bringer oss i kontakt med ham eller ved å benekte betydningen av hans mors rolle. Hans fulle Guddommelighet, har på sin side vært benektet ved forvrengninger av læren om Treenigheten, for eksempel, i striden om det såkalte filioque-dogme. Den uløselige enhet mellom Jesu menneskelighet og hans Guddommelighet ble benektet av dem som nektet å kalle Maria for «Guds mor». Ikke minst i mange former for moderne religiøsitet blir Jesus redusert til et ypperlig menneske, et stort eksempel, en genial lærer av budskapet om Guds kjærlighet og om at det er unødvendig å foreta seg noe for å motta denne.

Denne siste vranglære er kanskje den farligste av

alle, nettopp fordi dens tilhengere ikke er seg bevisst at de fornekker noe som helst i sine vakre appeller til «hjertet» og «tilliten». Gud og menneske, religion og moralisme, Jesus og Sokrates og Frithjof Nansen blir blandet sammen til en eneste grøt av sentimental forfalskning. Fra å være budskapet om hvordan vi kan bli ett med Gud selv, blir Jesu ord og liv transformert ned til et umiddelbart tilgjengelig eksempel på et moralsk og almennyttig menneskeliv. Bibelens klareste ord og alle de sannheter som utallige generasjoner av kristne har kjempet seg fram til i fordyppelse og kjærlighet og lidelse blir feiet til side. I stedet for å la sine vanformede følelser og tanker og handlinger bli reformert og bygget opp på den virkelige Jesus, foretrekker så altfor mange å trekke Jesus ned til sine egne følelsers og tankers nivå. Slik får vi Jesus presentert som en svermerisk idealist, som en demokratisk moralist eller som et uvirkelig glansbillede av en «Søtekrist», — falske bilder som ingen alvorlig søkende sjel kan akseptere som uttrykk for den sanne guddommelighet og for den fullkomne menneskelighet.

Det verste ved denne triste komedie er kanskje det hykleri hvorved disse «humanister» påstår at Kristi skikkelse etter de tidligere århundreders mørke nå endelig for første gang fremtrer i sin fulle renhet i deres egen forkynnelse. At det ikke bare er Kirken, men Kristus selv — deres egen morallærer — de gjør til løgner, bekymrer dem mindre. Det er imidlertid et faktum at Jesus selv i all sin gjerning og til sist i høytidelige former overfor Den gamle paktis yppersteprest hevdet at han var Gud. Hans etterfølgere har aldri misforstått ham her, like fra den gang apostelen Peter falt på kne for Jesus og sa: «Du er Kristus, den levende Guds sønn.» Og de bygger ikke bare på den visshet at en moralsk fullkommen person ikke kan si en løgn, men på Den hellige treenighets eget vitnesbyrd i de umiskjennelige mirakler som bekreftet og bekrefter Jesu lære.

Jesus som vår frelser

Læren om *inkarnasjonen*, om at Gud er blitt menneske, er den ene grunnpillare i læren om Kristus. Den andre grunnpillare er *korsofferet* — læren om Jesus som vår Frelser fra følgene av våre synder — om Jesus som utgangspunkt for en ny menneskeslekt, forenet med Gud i Kristi menneskelige legeme, det legeme som vi i full samtidighet med ham daglig ofrer opp til Faderen i Messens reelle deltagelse i Korsets mysterium.

Vår frelse, påskens mysterium, kan bare forstås på bakgrunn av inkarnasjonen, julens mysterium. Det var som menneske at Jesus utslettet våre synder ved Korsets supreme kjærlighetshandling, men dette var bare mulig for et menneske hvis væren og liv var uendelig, var identisk med Guds eget liv. Og inkarnasjonen må på samme måte sees som en innledning til frelsesgjerningen. Det var for å kunne frelse oss og gi oss del i sitt liv at den guddommelige Sønn ble menneske.

Den tradisjonelle lære om Frelsen forteller at den

BØNNENS APOSTOLAT

November: Mere botsånd blant de kristne. — For indianerne og negrene i Mellom-Amerika.

er både en objektiv og en subjektiv realitet. Den er noe kosmisk, uendelig, som skjedde uavhengig av oss på Kristi kors, men den er også noe som skjer i oss, uavhengig av vår vilje, når vi følger Kristus og deltar i hans menneskelighet ved sakramentene og ved våre kjærlighetsgjerninger.

Også i frelseslæren finner vi en uhyggelig serie vranglærer, resultatene av at så altfor mange fortolker kristendommen etter sitt eget temperament og sine egne fordommer. Disse heresier representerer alle begrensninger av sannheten. Dette kan vi blant annet se av det forhold at de kan deles i to grupper: de som hevder at Frelsen *bare* er en objektiv realitet, noe kosmisk som skjedde utenfor våre personer og som ikke gjenskaper oss, — og på den annen side de som hevder at Frelsen *bare* er noe som skjer på subjektiv vis i oss når vi bare har de rette tillitsfulle følelser og den rette vilje. Jesu liv og død blir her kun noe symbolsk, kun et eksempel. Ordet «kun», uttrykket for begrensning, er her som så ofte ellers karakteristisk for de fiske profeter.

De falske profeter fremtrer ofte med gode hensikter: de vil forenkle kristendommen, gjøre den lett tilgjengelig for alle. Men det de i virkeligheten gjør ved å benekte eller å fortie en del av sannheten, er å skape uløselige problemer. I vår tid er begrensningene og fortielsene blitt så mange at det nærmest er et tegn på intellektuell redelighet å ha problemer og vanskeligheter, «tankekors», i forhold til kristendommen.

Det triste er imidlertid at i all denne forvirring er det få som finner tid til å beskjefte seg med det eneste ekte, vitale, *praktiske* problem i forbindelse med Kristus: Spørsmålet om hvordan du og jeg skal kunne få del i Kristi menneskelighet og derved i den nåde hos Gud som hans kors har fortjent for oss. Menneskevordelsen og frelsens grunnlag er Guds eget verk. Det eneste menneske, foruten Jesus, som ga et positivt bidrag til disse realiteter var Maria. Vi andre mennesker med vår frie vilje kommer først inn i spørsmålet om hvordan vi skal bli *delaktige* i de uendelige verdier i Kristus.

Her har vårt samarbeid med Gud betydning og her begynner de kristnes virkelige problem. Det er her vi på Åpenbaringsens grunn må finne svaret til hin unge manns spørsmål: «Mester, hva skal jeg gjøre for å vinne det evige liv?» Hold loven, gi avkall på det som binder deg og følg meg, var Kristi svar. Dette svar finner vi utformet i alle dets nyanser i den del av Kristi liv som ligger mellom inkarnasjonen og korsofferet i det liv som i dag så mange gjør meningsløst ved å ville forstå det i uavhengighet av disse to begivenheter. Her ga han oss det eksempel vi må følge og her lærte han oss de livsviktige sannheter vi trenger. Han innstiftet dåpen og de andre sakramenter, hvori han til alle tider gjenskaper oss i den nye slekt og opprettholder sitt nærvær iblant oss og i oss. Og han formet sin apostoliske Kirke som det synlige og menneskelige bånd som skal binde den nye menneskeslekt sammen i den overnaturlige enhet med Kristus som han selv sammenliknet med grenenes enhet, med vintreetts stamme og som St. Paul så som lemmenes enhet i Kristi legeme.

De enkelte ledd i dette Jesu svar på vårt spørsmål vil vi forsøke å klargjøre i de følgende foredrag.

DE BORTGANGNE

og vi som er igjen

I november måned feirer vi Allehelgensfest og Alle-sjellers-dag og minnes på en særlig måte den sei-errike og den lidende kirke. Vi gleder oss over de helliges lykksalighet i himmelen og ber om deres forbønn; vi ber for våre kjære avdøde at også de må få del i den evige kjærlighet. Men kanskje tenker vi ikke så meget over at samtidig som vår plass er i den stridende kirke, utgjør vi også en del av de helliges samfunn, det vil si: vi er alle kalt til hellig-het! Helligheten er ikke en levning fra en fjern stor-hetstid, heller ikke en spesiell egenskap hos noen få utvalgte. Vi har alle fått spiren i oss ved dåpen, og denne spiren kan komme til full utfoldelse hvis vi tar imot den nåde Gud gir i overflod til hver den som av selvforglemmende kjærlighet til ham prøver å følge sitt spesielle kall i livet. Georges Bernanos uttrykker dette så vakkert i «*Underet i de tomme hender*», hvor Torcy-presten sier: «Vi er alle kallet, det er så, men ikke på samme måten. Og for å for-enkle tingene forsøker jeg å sette enhver på sin rette plass i evangeliet. Jeg tror at lenge før vi ble født, har Kristus møtt oss et eller annet sted, i Betlehem, Nasareth, på Galileas veier. En dag blant andre da-ger falt blikket hans på oss, og vårt kall fikk sin særlige karakter etter stedet, tidspunktet og situa-sjonen.»

Rådspør vi en del av Kirkens menn hva de tenker om livet, helligheten og døden, ser vi at i grunnen kan alt sammenfattes i ordet av Paulus: «For meg er livet Kristus og døden en vinning.» (Fil. 1, 21.)

Vi lar så disse få utdrag tale for seg selv:

Helligheten tilhører alle tider. Vi har helgener også i dag, ja, store helgener som lever ved siden av oss og omkring oss. Vi må ikke innbille oss at hellig-heten er en allerede uttørret kilde, at helgenene er helter av en rase som for alltid er utdødd. Det ville være å miskjenne Kirkens evige og vedvarende frukt-barhet. Vi må ikke glemme at i Credo sier vi ikke at Kirken *har vært* hellig, men at den *er* hellig i sin grunnleggelse, i sin lære og i de hellighetens helter som den har frembragt og vil frembringe til tidernes ende.

P. Matéo, SS.CC.

Helgenen, det vil si den sanne kristne, det er Jesus Kristus som lar et menneske få del i sin nåde og sine egenskaper. Det er Jesus Kristus ydmyg i et menneske, det er Jesus Kristus kjærlig i et kjærlig menneske; det er Jesu Kristi uskyld og renhet i et menneske; det er Jesus Kristus hellig i en elendig synder som i sin Frelser blir ren, god og hellig.

Mgr. de Ségur.

Guds hjerte som får utfolde seg i menneskers hjerte, frembringer helligheten. —

En ting som overrasker oss når vi leser helgenenes liv, er den underfulle mangfoldighet vi møter der, tros likheten i følelser og idéer. Det er sannhetens *Tusen og en natt*.

Det som gjør religionen trykkende, er at vi som oftest bærer den som et åk istedenfor å gledes ved den som ved kjærligheten. De hellige har elsket, det er hele deres hemmelighet. *Pater Lacordaire, O.P.*

De hellige har sitt rike, sin glans, sine seire, sin herlighet, og de har ingen behov hverken for ma-teriell eller åndelig storhet, hvilket de ikke har noe felles med. For denne storhet føyer intet til og trek-ker intet fra. Gud og englene ser dem, ikke legemer eller vitelystne ånder. For dem er Gud nok. *Pascal.*

Diamanten trenger å slipes, marmorblokken å til-hugges. Mennesket prøver — dessverre har det nes-ten aldri mot til å slå kraftig nok til. For å hjelpe det i dets streben mot fullkommenheten, sender Gud det lidelsen. Den fullender sjelenes hellighet; derfor er de helligste de som er hardest prøvet.

St. Ignatius av Loyola.

Kirken frembringer helgener, og den gjør intet an-net. Det er det eneste den befatter seg med og dens eneste virke. Den ber ikke verden om annet enn frihet til å skape helgener. *P. de Ponlevoy, S.J.*

Den rettferdiges åsyn og den glans som stråler ut fra hans øyne, synes å prege dyd i hjertene. Intet er i sannhet meddelsomt som helligheten.

St. Ambrosius.

Det viktigste middel til sjelenes frelse er den per-sonlige helliggjørelse, da blir også de andre sjeles frelse et meget virksomt middel til å øke fullkom-mengjørelsen i en apostelsjel. *Chanoine Chorderet.*

Mennesket er altfor nær sin grav til å arbeide bare med sitt eget liv for øye. —

Intet er i sannhet skjønnere enn å dø etter å ha erfart alt vi kan lære å kjenne her nede, Gud, Kris-tus, hans Kirke. —

Døden som nærmer seg viser oss varsomt og stille flere skjulte ting enn forskningen åpenbarer for geniet. —

Det er døden alene som setter sitt sanne preg på livet og som gjør at det kan fortsette. Inntil da er mennesket ikke stort verd; det kan når som helst falle i unåde hos både Gud og mennesker. —

Vi er her nede kun for å fortjene ved vår død det sanne liv. Vi er hele vår tilværelse lik Isak som — bærende offerveden — nådde frem til det fjell hvor offerstedet var. *Pater Lacordaire, O.P.*

I skjærsilden hersker fred, en fred i hengivelse, verdighet, taushet og tilbedelse, en fred fylt av en smertens majestet som ikke bare er respektert, men også elsket.

Å salige fredens kongerike hvor sjelene er ned-sunket i en smerte, hvis eneste utrop er et ubetinget samtykke i den Guds vilje som rensar dem.

Å salige fredens kongerike hvor håp og soning forenes! Håpet er befridd for all uvisshet — det stråler allerede i udødelighetens skjær.

I dette rike går rettferden sin gang uten å krenke barmhjertighetens underfulle privilegium.

L'Abbé Rimbault.

Liturgi og Musik

En ny salmemelodi av Pater Lutz.

Tiltross for sin alvorlige sykdom har Pater Lutz funnet anledning til å gi oss nye salmemelodier. Den siste av dem gjengis her. Et par andre venter enda på å bli offentliggjort.

Pater Lutz' innsats for norsk, katolsk salmesang er vel kjent. Av hans 40—50 melodier er det mange som forlengst har fått sin plass i menighetene landet over. Takket være ham, har vi fått melodier til flere av salmebokens mest verdifulle tekster. Ikke minst fortjenstfullt er det at han har tatt for seg noen av Ragnhild Foss's herlige gjendiktninger av latinske hymner og sekvenser. For her har vi en skatt som det er all mulig grunn til å verdsette. Ragnhild Foss har forstått å gi de ærverdige tekster en norsk sprogdrakt som lyner og glimter av lykkelig inspirasjon. Visste man ikke bedre, kunne de til og med gå for å være originale diktninger, i den grad virker de friske, selvstendige og personlige. Og allikevel har hun holdt seg strengt til grunntekstens intensjoner, det kan man lett overbevise seg om.

At hennes gjendiktninger er på landsmål burde ikke hindre noen i å tilegne seg dem. Det har vist seg at selv utlendinger blant oss har vært i stand til å forstå det typiske ved denne sprogform og til å verdsette de kvaliteter den har, ikke minst i religiøs poesi.

Pater Lutz har kunnet dette, og han har vist det, også ved å sette musikk til flere av Lars Eskelands salmer.

Av Ragnhild Foss' tekster har han hittil komponert melodier til følgende:

«So sølt er, Jesus, minnet ditt.» (Salmeboken nr. 271.)
«Å heilage nattverdsbrød» (nr. 290). «Store Skapar av heimens ljøs» (nr. 323). «Krist, lat din heilage Ande skirsla og helga mi sjel» (nr. 339). Melodien til den siste er enda ikke offentliggjort.

*

«Stabat Mater» som presenteres her, føyer seg verdig inn i rekken av Pater Lutz's gode melodier. Den er enkel, klassisk ren i linjene og har denne opphøyede, religiøse ro som er så typisk for hans komposisjoner. Dens enkelhet, rent musikalisk, betegner også den fordel (sikkert bevisst fra paterens side) at den er lett å tilegne seg.

Som man ser, strekker melodien seg over de to første vers. Deretter tar man to og to av de følgende vers på samme melodi. «Stabat Mater» har 20 vers som bekjent, men ved denne måten å synges den på, blir de trukket sammen til 10. Og enda kan man vel redusere antallet av vers etter den anvendelse man vil gjøre av sekvensen. «Stabat Mater» forekommer to ganger i Messe-liturgien, på fredag etter Pasjons-søndag og på høytiden for «Den smertefulle Moder» 15. september. Ved disse anledninger synges den naturligvis på latin og til den tradisjonelle gregorianske melodi.

Men vi bruker den også ved Korsvei-andakten i fastetiden, og da skulle det ikke være noe i veien for å synges den på norsk og til andre melodier. Den kunne sikkert finne anvendelse i denne skikkelse ellers i kirkeåret også.

Teksten til «Stabat Mater» stammer fra det 13. årh. og

Olav B. Olafsen død

Skreddermester Olaf Bernhard Olafsen, Oslo, døde 11. oktober etter lengre tids sykkelighet, 69 år gammel.

Som kordirigent ved St. Olavs kirke gjennom 15 år til han av helsemessige grunner måtte legge ned taktstokken i et av de første krigsårene, har O. B. Olafsen innlagt seg en fortjeneste som sent vil glemmes. Vederlagsfritt ledet han den liturgiske sangen ved vår hovedkirke i alle disse år, og skapte fasthet omkring kirkekoret som institusjon. I 1902 var han med og stiftet Oslo Katolske Ynglingeforening, og var her en drivende kraft i mange år fremover.

Han fortsatte sin innsats som et aldri sviktende medlem av St. Josephsforeningen, hvis formann han var i 7 år. Hans sangerglede førte ham også til Oslo Sangforening, der han i 45 år var aktiv sanger en støttekraft som ble lønnet med æresmedlemskapet — likesom i de to førstnevnte foreninger. I de siste par år var O. B. Olafsen også medlem av St. Olavs kirkes syndikat.

Lørdag 15. oktober var St. Josephs kapell fylt til siste plass da rekviemessen ble holdt for ham av pastor L. P. Messel. Dominikanerpater Vanneufville holdt sørgetalen og tegnet et gripende bilde av den avholdte familiefar, den trofaste og stillfarende vennen, den tjenende Kirkens sønn. Ved orglet satt Rolf Østbye, som også ledet korskongen. Her, som ved graven på Vår Frelzers gravlund, fremførte Oslo Sangforening et nummer. Pater Vanneufville forretet ved graven. En krans fra Oslo Sangforening ble nedlagt ved bankinspektør Leif Balzersen, og som en siste hilsen ble Sangforeningens og Ynglingeforeningens faner senket over graven.

tilskrives fransiskaneren *Jacopone da Todi*. Få hymner har som denne funnet veien til alle land, og et alment folkeønske ga i 1727 dette diktet en plass som sekvens i det romerske Missalet, der det for bare var 4 sekvenser: Victimae Paschali, Veni Sancte Spiritus, Lauda Sion og Dies irae (disse er også gjendiktet av Ragnhild Foss, kf. «Latinske hymner og sekvensar», Det Norske Samlaget, Oslo 1938).

Og ikke bare Kirken har utstyrt dette diktet med sin melodi. Det har også inspirert tallrike komponister gjennom tidene til verker i stort format, således Palestrina, Josquin des Prés, Pergolese, Haydn, Rossini, Dvorak og Szymanowsky.

Standande i gråt og kvida Herren mor ser Sonen lida
høgt på kross og skjendartre. Skjelvande til dauden sara og av sverdet gjenombora stend ho i sin hjarteve.

Standande i gråt og kvida
Herren mor ser Sonen lida
høgt på kross og skjendartre.
Skjelvande til dauden sara
og av sverdet gjenombora
stend ho i sin hjarteve.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

Daglig liv i våre kvinneklostre

III. artikkel:

St. Franciskus Xaverius-søstre

Mange har vel sett det skinnende hvite Floridasykehuset i Bergen, som ligger så bemerkelsesverdig vakkert til ved det store Lungegårdsvannet. Kanskje ikke alle vet at det er St. Franciskus-søstre som holder til der, og i mange andre byer også for den saks skyld. Hovedkvarteret, eller moderhuset med generalpriorinnen for disse søstre er også i Bergen, og det tyder jo på at her har vi med en selvstendig norsk kongregasjon å gjøre. For å få mer klarhet over dette, har vi bedt generalpriorinnen, moder Beata, fortelle litt om hvordan det kan være oppstått en norsk kongregasjon i våre dager.

— Hvis en ikke hadde den faste tro at Gud styrer og ordner alt, kunne en kanskje bli fristet til å si at vår kongregasjon er oppstått ved en ren tilfeldighet, sier Moder Beata. Tidligere arbeidet nemlig en biskopelig kongregasjon av Franciskanersøstre fra Luxembourg i Bergen og Stavanger. Men da deres biskop hadde bruk for søstre til et arbeid i Luxembourg, ble de kalt tilbake. Det var et hårdt slag for Mgr. Fallize, den daværende overhyrde for Kirken i Norge. Hvem skulle vel nå overta hospitalsvirksomheten i Bergen og Stavanger? Etter flere forgjeves forsøk i inn- og utland på å få en kongregasjon til å overta stasjonene, reiste Mgr. Fallize til Roma for å konferere med de kirkelige myndigheter, og resultatet ble at Mgr. Fallize skulle forsøke å opprette en egen biskopelig søsterkongregasjon for Norge. Den hellige Stol tillot at de Franciskanersøstre som ønsket det, kunne tre inn i den nye kongregasjon. Tre av søstrene erklærte seg villige, blant dem forstanderinnen Moder Bonaventura. Så ble Den norske søsterkongregasjon av den hellige Franciskus Xaverius stiftet den 19. mars 1901. For å hjelpe til ved starten fikk kongregasjonen, takket være St. Josefs-søstrenes og St. Elisabeth-søstrenes store godhet og velvilje «låne» to St. Josefs-søstre og en St. Elisabeth-søster i ett år, — en godhet som kongregasjonen aldri vil glemme.

Kongregasjonens mål?

— Dens første mål er å føre sine medlemmer til personlig helliggjøring ved overholdelsen av klosterløftene og kloster-regelen, og ved å praktisere den kristne nestekjærlighet, pleie syke, hjelpe fattige, undervise barn osv. Dessuten skal medlemmene etterligne kongregasjonens vernehelgen, Franciskus Xaverius, i hans glødende iver etter å fremme Guds ære og føre sjeler til Gud. —

Hvor mange søstre har kongregasjonen? Virker den bare her i Norge, eller er det søstre også i andre land?

— Den har ca. 150 søstre, og arbeider bare i Norge.

Men det er to postulathus i utlandet, et i Nederland og et i Bayern. —

Hvilke nasjonaliteter er representert, for det er vel ikke bare norske søstre?

— Kongregasjonen utgjør nesten et lite FN, for forskjellige land er representert: Norge, Nederland, Luxembourg, Tyskland, Polen og Danmark — og vi har ikke noe i mot å få søstre fra enda flere land! For øvrig gjelder skriftens ord: «Her er hverken jøde eller greker . . .» Vi er alle Kirkens barn. Det er ti norskfødte søstre i kongregasjonen nå, og omgangsspråket er norsk. De utenlandske søstre søker norsk statsborgerrett så snart de har vært lenge nok i landet. —

— Hvor er novisiatet, og hvor får søstrene hele sin utdannelse?

— Aller først tilbringer de som ønsker å slutte seg til oss et halvt år i et postulathus i utlandet. Vil de så fortsette og bli noviser, kommer de til novisiathuset i Sylling, ikke langt fra Drammen, og får da ordensdrakten. Der gis det undervisning i religion og kirkehistorie av novisiatets geistlige leder, som kalles rector. Det er alltid en prest. Så lærer de å synge og å holde kapellet og sakristiet i stand. Videre er det utpreget praktiske arbeider som have- og kjøkkenstell, om sommeren plukker de bær og sopp og urter i skogen rundt omkring. Det andre novisiatåret tilbringes i moderhuset i Bergen så avlegges det løfter for tre år, og ved utløpet av denne periode, de evige løfter. Den 15. oktober i år avla to nederlandske søstre løftene i Sylling. I disse læreårene blir de da utdannet til mange forskjellige gjerninger etter som de har lyst og anlegg: til sykepleie med laboratorium og røntgen, skole, kontor, kjøkken, systue, vaskeri, gartneri, husarbeid og musikk. Alt arbeid er like viktig. Søstrene får sin utdannelse dels innen kongregasjonen, dels på landets offentlige skoler. —

Dere har jo mange og store sykehus her i landet. Kan vi få høre litt om driften og eventuelle fremtidsplaner?

— Vårt arbeidsfelt er vesentlig Vestlandet, men vi har også et sykehus på Sørlandet og et på Østlandet.

Foruten moderhuset, har kongregasjonen en øyeblikk i Bergen, St. Franciskus Klinikk, og et sykehus, Florida, med avdelinger for øre, nese, hals, indremedisin og kirurgi, og et røntgeninstitutt. På sykehuset foretas også en rekke polikliniske undersøkelser og behandlinger.

I Høygesund og Stavanger har våre sykehus avdelinger for øyensykdommer, øre, nese, hals, og hudsykdommer. Dessuten fødeavdeling.

På St. Franciskus hospital i Arendal arbeider likeledes spesialister i øyensykdommer, øre, nese, hals og hudsykdommer, indremedisin, og dessuten en barnelege og to nerveleger. Røntgenavdelingen ble modernisert for noen år siden, og er meget søkt.

Fra en operasjonssal. Her kan en vel spørre, hvem er lege og hvem er søster . . .

Vårt sykehus i Hønefoss har foruten sin faste virksomhet, etter hvert nesten antatt karakter av en førstehjelpsstasjon, da alle ofre for trafikkulykker og andre ulykker i byen og omegnen blir bragt inn ved natt og ved dag. Røntgenavdelingen som ble anlagt for noen år siden, har sin store betydning.

Hvert sykehus har sin huslege, ellers hviler administrasjonen på forstanderinnen og hennes råd, mens den øverste ledelse ligger i Hans Høyærverdighet biskopens hånd og hos kongregasjonens råd i Bergen.

Det er dessverre vanskelig akkurat nå å legge planer for fremtiden. Det er nok av gjerninger som venter og som vi mer enn gjerne skulle ta opp, men — som alle ordener og kongregasjoner verden over — lider også vi av mangel på tilvekst. Av den grunn har vi måttet ansette et ganske stort personale ved siden av søsterpersonalet på de sykehus som allerede består. Men vi håper at denne mangel på tilvekst er en prøvelse som vi må igjennom, og at Gud igjen vil kalle mange gode, unge sjeler med nye krefter til kongregasjonen, især fra landet selv: —

Skolegjerningen?

— Menighetsskolene i Bergen og Arendal blir betjent av søstrene. St. Pauls skole i Bergen har ca. 60 barn, og St. Franciskus skole i Arendal vel 30. Skolene er 7-årige, og følger planen for de andre folkeskoler på stedet. De er både for gutter og piker, for katolikker og annerledes troende.

En klasse ved St. Pauls folkeskole i Bergen.

I Haugesund leder søstrene en barnehage med ca. 40 barn.

Når en sykepleierske samtidig er nonne — har avlagt klosterløftene — er vel hennes dag lenger og mer anstrengende enn en annen sykepleierskes arbeidsdag. Kan vi få høre litt om det daglige livet på sykehuset, fra en søstre står opp til hun er ferdig med alt om kvelden?

— Om en ordenssøsters dag er lenger og mer anstrengende? Om dagen er lenger er vanskelig å si. En ordenssøster står gjerne et par timer tidligere opp enn en annen sykepleierske, men så går hun vel til gjengjeld også et par timer tidligere til sengs. Det er ellers litt vanskelig å sammenligne en ordenssøsters og en annen sykepleierskes dag. Den siste har jo åtte timers arbeidsdag og kan for øvrig bruke sin tid til det hun selv finner nødvendig. En ordenssøsters tid er derimot helt og holdent underlagt en bestemt dagsorden. For henne veksler fire poster stadig på programmet: Bønn, arbeid, måltider, rekreasjon.

I bønnen, betraktningen og den hellige messe og kommunion søker hun kraft og næring til et liv i og for Gud, mens måltidene og nattehvilen gir de fysiske krefter. De to daglige rekreasjoner gir avkobling og styrker kjærligheten og samkjenslen søstrene imellom.

Postene på dagsordenen er de samme i alle våre hus, men tidspunktet for dem kan variere alt ettersom det passer med arbeidet i det enkelte sykehus. Fellesøvelsene blir henlagt til en tid da flest mulig av søstrene kan være med. De søstre som er ansatt i sykeavdelingene, kan jo ikke alle samtidig forlate sin post. Det er derfor ordnet slik at sykesøstrene avløser hverandre skiftevis. De som ikke kan være med i fellesøvelsene, får anledning til å innhente det forsømte på en annen tid.

Vår dag begynner med morgenbønn i kapellet kl. 5¼. Deretter holder søstrene betraktning i en halv time, og kl. 6 begynner messen.

Om formiddagen før middagsmåltidet samles søstrene i kapellet til rosenkrans og partikulareksamen, og kl. ½3 til tilbedelse og åndelig lesning. Det er en rekreasjon om ettermiddagen før kveldsstellet begynner på avdelingene, og en like før aftenbønne, hver på tre kvarter. Klokken ni går søstrene til hvile.

Når andre hører eller leser om dette, sier de gjerne: «Gid, så ensformig, dag ut og dag inn . . .»; men om de skulle spørre søstrene selv, ville de sikkert få et svar som: «Bare det var litt mer ensformig!» Inn imellom de «faste poster» som gir livet en trygg, rolig rytme og orientering mot det høye, er det så mange overraskelser i dagens løp, at det ikke kan bli tale om ensformighet. Naturligvis, dagen kan til tider bli lang og stri, — men — Caritas Christi urget nos — Kristi kjærlighet driver oss, — og det er det store at når Kristus krever noe av oss, så gir han også krefter til å fullføre det, bare vi er trofaste mot ånden. —

*

Takket være moder Beatas velvillige og fyldige svar, kan vi nå i tankene følge søstrene noen øyeblikk der de jobber, trutt og iherdig. Den hellige Franciskus Xaverius — som også er alle sjøfarendes helgen, og derfor skulle passe ekstra godt for oss — er sikkert stolt av sine døtre i Norge. Og vi nordmenn kan sannelig være glade for denne orden, som er så vel begynt. Måtte den vokse og fullendes gjennom utallige generasjoner fremover!

K. R.

BLIKK på TIDEN

■ I «Morgenposten» har Sverre Riisøen nylig (29.9.) med vanlig fornøylig uvørenhet gjort et friskt commando-raid inn på sakrosankt akademisk område idet han i en kronikk («I sannhetens karusell») legger de obligate rektor-taler fra aula-trappen 1. september under mikroskopet. Det kommer de ikke godt fra. Han harsellerer over deres «uforpliktende nøytrum», deres blodfattige appell til «en hvileløs sannhetstrang» hvis motiv eller verdifortegn sjelden begrunnes dypere hverken etisk eller menneskelig:

«Det er en kjensgjerning som neppe lar seg bestride at nettopp de mennesker, som kapsler seg inn i en riktignok kultivert, men gjennomført egosentrisk livsholdning, er de mest lidenskapelige tilbedere av vitenskapen. Den dekker deres flukt inn i en formalprosedyre både med Gud og Djevelen. Meget interessant, og besnærende sorgløst. Man søker for å søke, ikke for å finne. Denne hvileløshet er til det ytterste hvile og løshet. En utfordring som krever et totalt og personlig engasjement «avmytologiseres» med at alt flyter. Etisk kallsbevissthet omformes til estetiske smaksbehov.»

At livet, det livet som mynter ut vår viten i livsdugelighet, er valg, er tro, er tilslutning til absolutte verdier, er der ikke megen sans for i denne litterære genre:

«De lærde kjedebehengte academici taler strenge og manende ord om forskningens frihet. Det har de rett og plikt til. Men når de samme herrer, med en generøs gest til det stridende menneskeliv, løfter seg til det store utsyn over tilværelsens sammenheng, venter vi ofte forgjeves på den forløsende proklamasjon: Bekjennelsen til verdienes rangorden. Den kompromissløse innrømmelse av at tro ikke er en metafysisk raritet, men den gjennomgripende realitet, som ikke bare bestemmer, men er vår personlighet... Når mennesket setter seg på Guds trone, da er det helvete, ikke himlen som er nær. Ennå skimter vi den lyslange bro. Ennå står den åpen for tro...»

■ Biskop Eivind Berggrav er tydeligvis en altfor vital herre til å avfinne seg med et fredfullt otium, hans navn står fremdeles i sentrum av en debatt som rører ved selve strukturen i norsk protestantisme. Den reiser så interessante problemer omkring den synlige kirkes vesen at den fortjener all mulig oppmerksomhet også på katolsk hold, uaktet at det gjelder friksjoner og vanskeligheter som er ukjente hos oss.

I sitt tidsskrift «Kirke og Kultur» skrev Berggrav på vårparten en notis under titelen «Verg kirketypen av kristne». Den var et varmt innlegg for det som en av hans bispekolleger kaller «de mistenktes menighet» — de mange bra, stillferdige kirkekristne som uten å kunne finne veien om legmannsbevegelsenes og særlig indremisjonens spesielle pietistiske omvendelsestype og kristne livsstil, er seg bevisst å stå i et forpliktende troens forhold til Guds Ord og kirkens sakramenter.

Berggrav fikk svar, mange svar og tildels skarpe svar fra enkelte av dem som han mener ofte etablerer seg som utdelere av frelses-etiketter. I siste nr. av «Kirke og Kultur» (7) kommer han tilbake til saken i en artikkel («Plass for variasjoner i kristentypen») som er ytterst instruktiv for den som vil studere grunnmønsteret for spenningen i norsk luthersk kristenliv. I mangt og meget kjenner katolikker seg igjen i denne kirkebevissthetens apologi. Og forbauses over de eksempler på religiøs intoleranse og ensprethet som Berggrav ut fra sin lange pastorale erfaring trekker frem:

«Til og med bordbønn («lese for maten» — «knepe hendene») ble uglesett hvis det ikke var hos bekjennende kristne. Jeg har selv opplevd at en radikal, kristelig organisasjon brukte som prøve på om en taler var en riktig kristen, en ganske enkel observasjon: om han pleide å be *Fadervår* på møtene

eller om han brukte «fri», spontan bønn. Brukte han *Fadervår*, så var det all grunn til å mistenke hans kristenstand.

Det aller siste utslag av «fromhetstypen»s velde her i Norge er forargelsen mot de liturgiske andakter i radio, som ble holdt én morgen annenhver uke. Det ble et oppskrik i de kristelige bladene som om noe stygt var på ferde. Disse andaktene vakte «uro i de frommes leir», ble det skrevet. De liturgiske andakter ble stoppet».

■ En av den avkristnede velferdsstats aller selsomste frembringelser de siste årene er institusjonen «borgerlig konfirmasjon». Tross en larmende propaganda, som hos dens mest iøynefallende forkjemper herhjemme, amanuensis Kristian Horn ikke er helt fri for en litt beklemmende og uklar humanistisk sentimentalitet, har resultatene vært magre. Tilstelningene i Rådhusets store hall, hvor et forsvinnende lite antall av Oslos ungdommer til orkestermusikk ble bekreftet av redaktør Torolf Elster i noe så uavvendelig som at de er i ferd med å bli voksne, har virket pinlig overflødig. Og når der på samme hold ymtes om at der også er behov for en «borgerlig dåp», nærmer denne kompleksfylte imitasjon av kristne sakramenter og riter seg det groteske. I kristen bevissthet er dåpen fødselen inn i Guds rike, en nådefull mottagelse av det nye menneskeliv i Guds frelsende omsorg. Og konfirmasjonen er enten bekreftelsen av denne dåpspakt (i protestantisk oppfatning) eller en ytterligere nådens utfoldelse og differensiering (i katolsk bevissthet) med henblikk på den voksne kristne personlighets liv.

Veien inn i Guds rike er fri, mens veien inn i menneskesamfunnet er uavvendelig. Veksten i nådens liv er et frelsens mysterium, den psyko-fysiske vekst er derimot noe så selvfølgelig at det neppe trenger en bekreftelse på Rådhuset. Ingen vil selvsagt surmule over at velmenende personer stiller til en fest for unge mennesker eller for foreldre som gleder seg over sine nyfødte barn — idéen er utmerket. Men når det ikles en pseudo-religiøs ordbruk og betydning og nevnes som alternativer til kristendommens hellige mysterier får det hele en usedvanlig flau smak av Ersatz. Dåps- og konfirmasjons-«erstatning» frister neppe mange.

■ Når dette leses er formodentlig avgjørelsen om jesuittpateren Henrik Roos' eventuelle Norgesbesøk falt. Når dette skrives kommenteres imidlertid mulighetene livlig i pressen. For å nevne ytterlighetene, så har «Dagbladet» (11.10.) redaksjonelt gått inn for at Justisministeren dispenserer — ikke fra Grunnloven (det kan han ikke!) — men fra den særlige og ikke hevdvunne tolkning av jesuittparagrafen som utelukker endog individuelle besøk av jesuitter. Mens «Vårt Land» (12.10.) i en leder av Ingar Hagen meget dramatisk har utlagt en eventuell dispens som grunnlovsbrudd, ufølsom for at Grunnlovens vage formel kan bety alt fra religionsforfølgelse til forbud mot å åpne skoler.

Det er ikke vitalt, det er foreløpig ikke engang overhodet aktuelt å få jesuitter til å oppta permanent virksomhet i Norge dersom paragrafen nå faller engang i innværende stortingstermin. Saken er da heller ikke reist eller fremmet på katolsk initiativ. Men at der finnes andre og for Norges internasjonale anseelse særdeles vektige argumenter for å komme å jour med menneskerettighetene på dette punkt, får man inntrykk av ved å lese noen linjer av vår norske presseråd i Washington, Tor Myklebost («Arbeiderbladet» 10.9.):

«Jeg vet bare at jesuittparagrafen rent informasjonsmessig er en veldig belastning for oss. Norge kunne ikke underskrive erklæringen om menneskerettighetene fordi vi hadde den paragrafen. Husk at det er omkring 40 millioner katolikker i Amerika, og alle som én føler de denne paragrafen som et slag i ansiktet... Beslutter Stortinget å beholde jesuittparagrafen i Grunnloven, vil vi fra et informasjonssynspunkt oppleve et veldig baksmell i Amerika, et baksmell som vi nok skal få merke følgene av.»

Fr. Candidus,

Møte med Erling Winsnes

«Av og om Erling Winsnes» i redaksjon ved Helge Krog, Sigurd Hoel, Sigurd Winsnes. — Cappelen 1955. 317 s.

Møte — ikke gjensyn! For dette er noe av det mest fortjenstfulle ved Cappelens ypperlige biografiske serie «Nordmenn i det 20. århundre» at den for oss som ennå en stakket stund kommer til å befinne oss på den rette siden av «livets middagshøyde» åpner døren inn til den samtidig som vi ikke bevisst har opplevet, men som på den annen side ikke er langt nok borte til at den enda har fått tid til å bli historie i egentlig forstand.

«Av og om Erling Winsnes» er broket, nesten kaotisk i sitt redaksjonelle opplegg, hvilket irriterer inntil man — meget snart — oppdager at den slik kanskje best gjen-speiler sin gjenstand: den urolige, lunefullt skiftende og spill levende litterære fribytteren Erling Winsnes. På en merkelig måte formådde han på samme tid å være en original enstøring og et møtested for de fleste av hans generasjons impulser. Litterært er der ofte påtrengende minnelser om Knut Hamsun's underfundige og trolske stil og Johannes V. Jensen's darwinistiske myte — ja, Erling Winsnes formår virkelig i essayet «Til en ukjent Gud» å formidle inntrykket av i hvilken grad utviklingslæren kunne tale til en synsk fantasi og myntes ut i en likefrem mystisk diktning, om veien fra «ur-cellen» frem til mennesket — homo sapiens — «den lodrette dyreart, hvis blod kribler synderlig naar det er øverst i svingen».

Erling Winsnes hørte til «de unge døde». Det er ørkesløst og i grunnen uanstendig å profetere, som det har vært gjort, om hvilket standpunkt han ville ha inntatt dersom han hadde opplevet siste verdenskrigs ideologiske motsetninger. Visst er hans brennende fedrelandskjærlighet isprengt påvirkning fra Nietzsche og hans tankeverden, visst tenker han bevisst og villet verdier som jord, land, folk, rase, historie ad mytologiske baner og setter dem inn i en kampens og livsfarens mystikk. Den kalde refleksjon håner han som selve kraftesløsheten: «Hvortil bruker menneskene en gaffel? Vi bruker den til å samle, å stikke. — Kanskje kan vi få vann på en gaffel, eller objektivitet av menneskehjernen, men begge er bygget til stikk, dét er deres bestemmelse.»

Men her er samtidig så megen humor og sunn fornuft og hjertevarme — den som også vennene, hele skalaen igjennom fra radikalere til «reaksjonære», skildrer i sine

minneord. Erling Winsnes levet meget i syden, og skildrer fargerikt spanske og mellom-amerikanske landskaper og forhold, alt sett med en solid ekt-norsk trollsplint i øyet. Han var en virtuos — og som sådan avvebnende i sin subjektive urettferdighet — i den ofte så triste litterære genre: avkristnet norsk puritaners «reisebrev» om latinsk katolisisme. En liten stikkprøve på hvor forskjellige folks «briller» kan være: Sammenlign hans sjokkerende nonchalante skildring av den blodige kirkeforfølgelsen i Mexico i mellomkrigstiden med Graham Greene's behandling av den i «The Lawless Roads» — forløperen for hans roman «Makten og æren».

Mange av hans temperamentsfullt og vittig fremsatte meninger har i så liten grad tålt tidens tann at en griper seg i å oppleve dem som ledd i et fjernt tidsbilde. Men vitaliteten bak dem, hos denne mannen som bar på en tærende sykdom, er overraskende, provoserende: det er som om der er satt overstyr urimelig megen energi og overskudd i norsk åndsliv siden Erling Winsnes gikk omkring som en hjemblåst fugl fra fjerne kontinenter og profeterte om «den neste stat». Derfor er det så nyttig at Cappelens Forlag har gått bort og aktualisert ham: Vi trenger noe tilsvarende til hans lykkelige forening av dype røtter i hjemlig jord og undrende utsyn så vide som himmelranden.

H. Rieber-Mohn.

Per Lønning: Hva er kristendom. 181 s. Land og Kirke. Oslo 1955.

I denne boken av Kierkegaardforskeren, den nybakte dr. theol. Per Lønning, får vi fremlagt et protestantisk helhetssyn på det kristne dogme. Boken er visstnok nærmest tenkt til bruk for det bevisste kristenfolk, — den kan iallfall neppe tjene som noen innføring for mennesker som står kristendommen fremmed. Men vi kan da ikke annet, fra den økumeniske innstilling som bør være vår, enn å glede oss over at man også på protestantisk hold forsøker å interessere almenheten for teologi — og det på en videre basis enn en diskusjon om helvete kontra frilynd kristendom.

Naturlig nok er der for en katolikk bemerkninger å gjøre til hvert eneste kapittel av Lønnings bok. For det første vil han selvfølgelig se at de avsnitt hvor katolske standpunkter behandles er preget av et overfladisk og ufullstendig kjennskap til emnet. Det er jo forsåvidt forståelig; når man kan nå å bli dr. theol. på Kierkegaard 27 år gammel, har man uten tvil i sin studietid måttet konsentrere sin oppmerksomhet på andre materier. Men for det annet må det jo også sies at en katolikk alltid vil stå fremmed overfor de prinsipielle lutherske standpunkter hva trosbegrepet og bekjennelsen angår. Læren om «testimonium Spiritus Sancti» er for oss en stadig kilde til undring, og at bekjennelsen skal kunne forandres om bare hele kirken aksepterer forandringen, kan vi jo heller ikke forstå. Og det trosbegrep som Lønning således opererer med, får selvfølgelig sine konsekvenser på avgjørende punkter i tros læren. Vi skal ikke her gå i detalj, blant annet av den grunn at forfatterens (og hele den lutherske teologis) tendens til eksistensialistisk dialektikk ofte lar en i uklarhet om hva meningen egentlig er. Det stadige krav på eksistensiell holdning i kristenlivet risikerer også å hindre ethvert forsøk på fordypelse i troen. Lønning forkaster all mystikk, med noen ord om at tjeneren ikke må sette seg på sin herres plass. Rett nok, men vårt perspektiv er et annet: Kristus sa også noe om at jeg kaller dere ikke lenger tjenere, men venner. Og

KATOLSK FORUM

Tirsdag 25. oktober kl. 20.00:

FRA TEATRETS VERDEN. Ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

Tirsdag 1. november kl. 20.00:

KLOSTERLIVET OG VESTENS KULTUR. Ved pater Finn Thorn.

Kortfilmen «SAINT BERNARD DE CLAIRVAUX».

Tirsdag 8. november kl. 20.00:

ØMKRING SØREN KIERKEGAARD. (1855—1955).

DOMINIKANERNE

Neuberggt. 15, Oslo

denne anti-mystiske innstilling er det kanskje også som får Lønning til å behandle den Hellige Treenighet i det kursoriske stoff: Det er vel gjerne ikke et eksistensielt dogme.

På tross av alle våre innvendinger blir imidlertid helhetsinntrykket av boken på mange måter positivt. Det skyldes først og fremst selve bokens grunninnstilling. Den gir uttrykk for en temmelig håndfast dogmetro, det vil si en respekt for sannheten som normgivende for livet. Rett lære er en forutsetning for rett liv. Men boken får front ikke bare mot liberalismens utflytende Jesus-begrep, men også mot det bokstavdyrkende pietistiske ortodoksi. Allerede bokens innledning vitner om dette. Forfatteren er klar over at kristendommen som en historisk fastlagt størrelse samtidig må være evig aktuell, med andre ord, at det kristne trosinnhold alltid må gripes på nytt og uttrykkes på en måte som angår nutidsmennesker. Og et slikt brudd med vanetenkningen kan føre langt avsted. Faktisk viser også Lønning gjennom hele boken en ikke liten vilje til teologisk nyorientering. Og selv om hans implisitte slagord er «tilbake til Luther» har vi lov til å håpe at deri ligger ønsket om utover Luthers person og personlige meninger å nå tilbake til hans grunnintensjoner, tilbake til det «rene evangelium». Og hvis først viljen til ortodoksi blant norske teologer sprenger seg vei ut av en provinsiell egenrettferdighet og bevisst stiller seg på hva professor Skydsgaard har kalt «det teologiske oppgjørs standpunkt» — med andre ord, blir en vilje til sannhet — da vil også holdningen til den katolske tankeverden bli tatt opp til revisjon. Dette er de perspektiver Lønnings bok åpner. *Erik Gunnes.*

Katolsk kristendomskunnskap for barn.

I disse dager foreligger en liten bok på 107 sider som sikkert vil vekke glede i alle kretser som berører katolsk katekismusundervisning. Oslo Katolske Bispedømme står som utgiver, og boken heter «Katolsk kristendomskunnskap for barn — til bruk i skole og hjem». Den er ifølge forordet gått fram av en undervisningsmetode som er blitt brukt på St. Sunniva skole i Oslo, men til supplering kan opplyses at det er sogneprest F. J. Fishedick, Oslo, som har stått for redaksjonen.

Barna skal, fremheves det, ikke bare være tilhørere, men med hjelp fra læreren eller foreldrene selv arbeide med stoffet og finne fram svarene på spørsmålene. Hvert kapittel innledes med en bibeltekst, som skal gi barna grunnlag for forklaringen, mens den forklarende tekst som følger, inneholder svarene på spørsmålene. Videre kommer arbeidsoppgaver som leder elevene til selv å søke i Bibelen etter de henhørende tekster.

En voksen kan faktisk finne på å lese gjennom denne boken i et drag, så «spennende» kan den virke selv med sin enkle disposisjon av de gamle sannheter. Det barna selv vil savne i denne førsteutgaven, vil være illustrasjoner. Men vi forstår at de vil komme med senere når foreliggende tekst har stått sin prøve. *ihk.*

25-års prestejubileum

Dr. theol. Gustav Gorissen, sogneprest til St. Pauls kirke i Bergen og medlem av Oslo Katolske Bispedømmes råd, kan onsdag 26. oktober feire sitt 25-års prestejubileum.

St. Olav vil gjennom sine spalter sende jubelanten en særlig lykkønsking med takk for den enestående interesse han alltid har viet vårt blad i det sogn han har virket. Ad multos annos!

UTLANDET:

VATIKANET

Pave Pius XII protesterer mot skjønnhetskorrupsjonene.

Søndag 2. oktober holdt paven en tale til Italias unge piker som var kommet til Roma for å delta i en nasjonal kongress. Han tok sterkt til orde mot skjønnhetskorrupsjonene som er så degraderende for den kvinnelige verdighet. Etter å ha forklart for sine tilhørere at det ikke var spørsmål om å ofre deres naturlige charme eller sunne livlighet, tilføyet paven: «I det øyeblikk en offentlig og villedt mening fortsetter å lede oppmerksomheten hen på dem som bruker Guds gaver til å fornærme det guddommelige, må dere hver dag desto mer bli klar over deres verdighet som menneskelige skapninger. Vær overbevist om at ingen skjønnhet, ingen rikdom eller makt på noen måte kan sammenlignes med den grenseløse storhet som alle er i besiddelse av som har del i selve vår Frelses liv.»

Enhver kristen har en misjon — også tobakkhandleren!

«Forhold dere slik at deres medborgere i dere ser mennesker som har faste prinsipper og er fullstendig ærlige, som gjør front mot alt det som krenker religionen og truer de nasjonale institusjoners stabilitet,» sa pave Pius XII til de italienske tobakkhandlere, på deres kongress. «Tobakkhandlerens arbeid medfører kontakt med alle befolkningslag. Selv om deres innflytelsesområde forekommer dere begrenset, så må dere være mer i medborgernes ømdømme enn rett og slett mellommenn i statens tjeneste. Glem ikke den misjon dere har som kristne.»

ARGENTINA

Den nye regjering.

Vatikanet godkjente Argentinas provisoriske regjering den 24. september.

Følgende rapport kommer fra British United Press: I Vatikanet tror man at en anmodning fra paven om at Perons liv måtte bli spart og at han skulle få tillatelse til å dra i landflyktighet, har vært en sterk medvirkende årsak til at den tidligere argentinske diktator kunne unnsnippe til Paraguay. Pavens anmodning ble overbragt den militærregjeringen som overtok da Peron falt, gjennom det apostoliske nuntiat i Buenos Aires og Argentinas primas, kardinal Copello. Det faktum at Argentina er et hovedsakelig katolsk land antas å ha vært av stor betydning da paven tok skritt for å redde den mann som han hadde ekskommunisert bare tre måneder tidligere.

Religionsundervisningen erstatter Perons lære.

Religionsundervisningen er gjeninnført i de offentlige skoler

St. Olavs kirke i Oslo midlertidig stengt

Siden 3. oktober har St. Olavs kirke i Oslo vært stengt, idet en rekke oppsnings- og ominnredningsarbeider er satt i gang som vil strekke seg over et lengere tidsrom. Alle gudstjenester er imidlertid henlagt til St. Josephs kapell, Akersveien 4, som i mellomtiden vil tjene som sognekirke.

Som kjent er det neste år 100 år siden St. Olavs kirke ble vigslet og tatt i bruk, og det er derfor meningen at kirken skal presentere seg i ny og vakrere stand allerede tidlig i jubileumsåret.

Søndag 23. oktober feires som Kirkens misjons-søndag. Kirkekollekten i alle land går denne dag til arbeidet for troens utbredelse.

i Riojaprovinsen. Den kommer i stedet for Perons doktriner. Perons regjering opphevet religionsundervisningen i de offentlige læreanstalter i slutten av 1954.

FRANKRIKE

Prestene alvorlig opptatt med avkristningen.

Alle streikene og konflikten i Frankrike og problemene i forbindelse med Nord-Afrika har gjort det klart for presteskapet at alle lag i befolkningen er kommet temmelig langt bort fra kristendommen. I alle miljøer er det mangel på kristne som har grundig kjennskap til sin religion, og deltar aktivt på de forskjellige arbeidsområder. Det trenges mennesker som både er solidariske med den befolkningsgruppe de hører til, og har sans for det felles beste og evne til å komme i kontakt med andre.

ITALIA

Den sosiale uke avsluttet.

På den sosiale uke som nettopp er avsluttet, ble følgende vedtatt om rettighetene mellom Kirke og Stat i forbindelse med skolespørsmålet:

1. Kirken har den øverste rettighet når det gjelder oppdragelsen, til å avgjøre hva som svarer og ikke svarer til en kristen oppdragelse. Det gjelder for både private og offentlige skoler.

2. Kirken finner grunnlag for denne rettighet i det felles beste: familien, Kirken og Staten utøver en oppdragergjerning som er desto mer virkningsfull når den er resultatet av en felles overenskomst.

Som en avslutning uttaltes at alle, uansett sosiale forhold, må ha rett til en elementær utdanning. Det frie initiativ må respekteres på undervisningsområdet, likeså må vitenskapen og de vitenskapelige metoder få nytte godt av en rettferdig frihet. Lærernes frihet og selvstyre bør finne sin begrensning i respekten for elevenes og de øvrige læreres personlighet.

NEDERLAND

Ny ordensdrakt.

15. august i år, nøyaktig på samme dag, skiftet 4 000 søstre i den nederlandske kongregasjon «Susters van Liefde» — kjærlighetssøstrene — sin gamle ordensdrakt med en ny og mer moderne. Søstrene hadde selv laget en mengde utkast som ble sendt til moderhuset, og blant dem ble så den nye drakt valgt ut. Den er i overensstemmelse med pavens anvisninger: Ordensdrakten skal være oppbyggende, men den skal også virke tiltalende på de unge i våre dager.

Etter hva et fotografi viser, lar den nye drakten langt mer av hodet fritt enn den forrige.

SAMBANDSSTATENE

Film.

Den amerikanske filmen Marty, som hadde premiere i Oslo den 10. ds., er tatt ut som den 3. beste film i år av Den katolske filmliga. I begrunnelsen heter det: «Dette er en fremragende kjærlighetshistorie som lar hjertets og sinnets renhet danne det varige grunnlag for forbindelsen mellom to mennesker. Spillet er fullendt.»

SVERIGE

Religionskurser i Stockholm.

Det er en livlig forelesnings- og kursvirksomhet i vårt naboland for tiden. Flere steder i Stockholm er det forelesninger i katolsk dogme- og morallære, særlig beregnet på ikke-katolikker. De holdes av sekularprester.

Dominikanerne byr på forskjellige former for undervisning: alminnelige foredrag, orienterende forelesninger i ka-

tolsk lære, et thomistisk seminarium og en studiesirkel i kirkehistorie.

Pilegrimsferden Jönköping—Vadstena.

I dagene 7.—12. august i år dro for første gang siden året 1544 et pilegrimstog til fots gjennom en del av Sverige. Det var medlemmer av en katolsk sammenslutning, «St. Frans av Assisis følgesvenner», 43 katolikker av begge kjønn og fra 8 forskjellige nasjoner. Den yngste deltager, som var 14 år gammel, og den eldste, som var 64, var begge svenske.

Pilegrimene vandret av sted med tung oppakning, under stadig bønn, sang og samtale, og ble iaktatt av journalister, pressefotografer og en mengde andre. Ferden gikk fra den katolske Franciskuskirke i Jönköping til Birgittaklosteret i Vadstena — en strekning på 120 km. Nettene ble tilbragt i låver o.l. Hver morgen leste de deltagende prester messe i det fri, og alle pilegrimene mottok den hellige Kommunion. I hvilepausene ble religiøse og sosiale problemer diskutert.

Fredag 12. august ved Angelus-tid om kvelden hørte Vadstena pilegrimssangen igjen etter over 400 års avbruttelse. Sakristanen i det nye Birgittinerklosteret skyndte seg til klokken, og søstrene til koret, — pilegrimene skulle møtes med sang og klangen av kirkeklokkene som i middelalderen. Med glade hilser og i sluttet tropp marsjerte de gjennom søstrenes have og like inn i kapellet. Stående, med staven og full oppakning, avløste de søstrene med sang og bønn.

Om kvelden var det leirbål, og mange interesserte tilskuere sto rundt og moret seg over de muntre sangene på mange forskjellige språk, og over de hvirlvise folkedansene. Til slutt fremførte en neger fra De vestindiske øyer en negro-spiritual om Frelserens lidelse, som fikk alle til å bli stående i ærbødig taushet.

VEST-TYSKLAND

Ingen grunnrett for smuss.

I begynnelsen av dette året ble det i Berlin dannet et internasjonalt selskap for forfatterrett, «Internationale Gesellschaft für Urheberrecht». I den første kunngjøring fra selskapet avviser rektor for det erkebiskopelige akademi i Paderborn, professor dr. Ermecke, såvel de liberalistiske tendenser som gir seg utslag i bare forretningsmessig vinning uten kunstnerisk verdi, som de totalitære staters bestrebelse å anerkjenne bare de kunstverk som tjener de angjeldende staters sanksjonerte ideologier. Videre fordømmer professor Ermecke meget skarpt all slags smuss på litteraturens og kunstens områder. «Det finnes ingen grunnrett for smuss og juks, stat og samfunn har plikt og også rett til å avslå enhver støtte til den slags «kunstverk».

Katolsk psykotераpeutisk kongress.

Den 6. internasjonale katolske kongress for psykotераpi og klinisk psykologi ble holdt i abbediet Ettal i Tyskland fra 4. til 10. september, med pater Ellerbeck fra Nijmegen som president. Hovedtemaet var: Den skrupuløse. Et stort antall katolske spesialister på området både fra Europa og Amerika deltok.

ØSTERRIKE

Pax Christi-kirke i Salzburg.

Den 9. oktober ble en ny kirke i Salzburg St. Elisabeth, konsakert av mgr. Théas. Det bemerkelsesverdige ved denne kirken er at den er blitt et symbol på den europeiske enhet i kristendommen ved at flere land har arbeidet sammen om å reise den. Hoyalteret står i Pax Christi's tegn. Det er gitt av tidligere konsentrasjonsleirfanger og nasjonalsosialister i fellesskap. Det må være et sone- og forsoningsalter!

Alle avdelinger av Pax Christi var innbudt til åpningen. De hadde med seg en håndfull jord fra sine respektive land som ble lagt ned i alteret, og representerer idéen om Europas gjenforening og enhet på et kristent grunnlag.

OSLO

Wittusen & Jensen a.s

Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

a.s Rørlegger

Tlf.: 42 41 75 — 42 41 56

Hausmangt. 16, Oslo

Utfører nyanlegg, omlegninger og reparasjoner

Kardinal Innitzer erkebiskop av Wien, død

Erkebiskopen av Wien, kardinal Theodor Innitzer, døde 9. oktober på Goldener Kreuz-sykehuset i den østerrikske hovedstad. Kardinalen hadde noen uker i forveien undergått en operasjon, som forøvrig forløp vellykket. Imidlertid sviktet hjertet under et lettere tilbakefall, og 6. oktober ble han meddelt sykesalvingens sakrament av sin assistent, erkebiskop dr. Jachym.

Theodor Innitzer, som kom fra meget enkle kår, var født juledag 1875 i nærheten av Praha. Etter endte teologiske studier i Wien ble han ordinert prest i 1902, og ble boende i denne by hvor han virket som professor både

ved presteseminariet og universitetet. I denne tid omdreigerte han også Poetzl's kjente kommentarer til Evangelien, og skrev selv to større verk, et om Johannes døperen og et om de evangeliske lignelser. 1928—29 sto han som universitetets rektor, hvorpå han et år satt som sosialminister i den østerrikske regjering.

Allerede i 1932 ble han erkebiskop av Wien, og året etter kardinal. Som erkebiskop av Wien utøvet han et apostolat særlig blant arbeiderbefolkningen i byen. Hans valgsprog var «Å tjene i kjærlighet».

Som det vil huskes ble hans holdning, da nasjonal-socialistene inntok Østerrike, meget diskutert. For å rettferdiggjøre seg viste han hvilke ødeleggelser nasjonal-socialistene hadde begått under en razzia i erkebispe-

DRAMMEN		
Grønnsaker og frukt jager sykdom på flukt. FRANTZ HEGG Øvre Torvgt. Tif. 2462	DRAMMENS MALERFORRETNING Tif. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen	
 Elektrisk og Radio	HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy	BRAGERNES FARVEHANDEL Torvet - Drammen Tif. 2755 - 4058
GUNNAR A. Kulberg MØBELFORRETNING	PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tif. 2185 Drammen	BRØDRENE TRÆGDE Alt i landbruksmaskiner og redskaper Tif. 4880
Optiker L. ERIKSEN Drammen	Tricotagehuset A/S Torvhallen Spesialforretning i: Tricotage — Ullgarn Telefon 2160	H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tif. 1362 - Privat 3648 Gå til fagmannen når det gjelder møbler
Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495	Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
Forlang Strømper og Trikotasje P. Christensen A.s - Drammen	1/2 Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer	
GUSTAV BÖHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	Alltid først med det siste...! Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen	

gården, og ga nøyaktige opplysninger om det press han hadde vært utsatt for.

I 1950 lot Vatikanet den aldrende kardinal få en medhjelper i monsignore dr. Franz Jachym. Da denne skulle avlegge eden under innvielsesseremoniene, forlot han plutselig katedralen. Ifølge en erklæring som han avga til kardinal Innitzer, følte han seg ikke kvalifisert til å påta seg de høye episkopale funksjoner. På pavens anmodning ga han imidlertid etter, og ble senere samme år konsekret av kardinal Innitzer i Roma. Kort tid etterpå kom han med en erklæring om Kirkens stilling i Østerrike, som vakte oppmerksomhet i vide kretser. Han påpekte særlig den høye alder hos storparten av prestene i landet.

KIRKEKOLLEKTEN på Allehelgensdag, søndag 6. november, tilfaller i Oslo Katolske Bispedømme bladet **ST. OLAV**.

I de senere år har kardinal Innitzer, bistått av mgr. Jachym, arbeidet iherdig på den materielle og åndelige gjenreising i sitt bispedømme. Spesielt på det sosiale område har han utrettet meget.

Etter kardinal Innitzer's død består kardinalkollegiet av 62 medlemmer, hvorav 21 er italienerne. Kardinal Innitzer er den 55de kardinal som er død under pave Pius XII's pontifikat, altså siden mars 1939.

KRISTIANSAND S.		
<p>A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning KRISTIANSAND S</p>		 <p>Konditori og Kafé</p>
<p>Malerarbeid og tapetsering samt taktrekking utføres</p> <p>E. RØYSLAND & H. HENRIKSEN</p> <p>Malerforretning Oddernes og Kristiansand S. Tlf. 5263</p>	<p><i>W. Nørgaard Jensen</i> FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING</p>	
	 <p>Ole Moe <small>TIDL. TORIAS TORJUSEN</small></p>	
HALDEN		
<p>SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746</p>	<p>CLAUS LARSEN JR. Jernvarer & Sportsartikler Halden</p>	<p>Martha Klein Ahlsen Frukt - Sjokolade - Tobakk Tlf. 1269</p>
<p>Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1</p>		<p>H.A.H.'s VAREHUS har det store utvalg</p>
<p>Haakon J. Jørgensen Rørleggerforretning Tlf. 2900</p>	<p>ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630</p>	<p>P. Larsens BEGRAVELSESBYRÅ Vaterlandsgt. 3 HALDEN</p>
<p>E. Sem a/s Bøker — Papir — Trykksaker</p>		<p>ARTHUR SKOGH Byggmester Nybygging og Reparasjoner Tlf. 3135</p>

Østlandsk
ELEKTRISK 1/2 -

Lys - kraft - varme - kjøling
Radio

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**

Andresen & Müller

Fredrikstad-firmaer

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå

Bakgaten 10 - Tlf. 3062

Mek Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler.

Sko

BJARNE AARUM

Fredrikstad

**C. HANSENS
TRYKKERI OG BOKBINDERI**

Fredrikstad

**FREDRIKSTAD BYGNINGS-
ARTIKKELFORRETNING**

Byggevarer - Jernvarer
Malervarer

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi

den tidligere

adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

E. Thune-Larsens
ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo - Telf. 69 85 61

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VAREMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N. VOLLGATE 3, OSLO

Joh. Weydahl A/s

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

WISBECH
ANTIBELSKAP

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ERLING MOE

God fisk